

Manifesto για τη μάθηση χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς

«Να γνωρίζεις για να καλωσορίζεις· καλωσόρισε για να εντάξεις»

«Κατά τη διάρκεια όλης της ιστορίας, οι άνθρωποι έχουν μεταναστεύσει από το ένα μέρος στο άλλο. Οι άνθρωποι προσπαθούν να πλησιάσουν τις Ευρωπαϊκές ακτές για διαφορετικούς λόγους και μέσω διαφορετικών καναλιών. Αναζητούν νόμιμα μονοπάτια, αλλά διακινδυνεύουν επίσης τις ζωές τους, για να δραπετεύσουν από την πολιτική καταπίεση, τον πόλεμο και τη φτώχεια, καθώς και να βρουν την επανένωση της οικογένειας, την επιχειρηματικότητα, τη γνώση και την εκπαίδευση. Η μετανάστευση κάθε προσώπου λέει τη δική της ιστορία (Κάθε μετανάστης λέει τη δική του ιστορία).»

Ευρωπαϊκή Ατζέντα για τη Μετανάστευση

Η Διακήρυξη για τη Μάθηση χωρίς Αποκλεισμούς βάζει κάθε πολίτη με την πολιτιστική του κληρονομιά στο κέντρο της δια βίου εκπαίδευσης και αναγνωρίζει την ποικιλομορφία της εκπαίδευσης και των εκπαιδευτικών προσεγγίσεων ως μια ευκαιρία να προωθήσει την κοινωνική αλλαγή και να κτίσει από τη βάση μια Ευρώπη για όλους.

Η Διακήρυξη συνδημιουργήθηκε από τις εμπειρίες των πάνω από 150 μελών στο Εθνικό Σεμινάριο EPALÉ “ La Formazione Accogliente” που έλαβε χώρα στη Speszia στις 14-16 Σεπτεμβρίου 2017.

Μέσω της Διακήρυξης, οι υπογράφωντες σχεδιάζουν έναν κοινό ορίζοντα για την εκπαιδευτική τους υπηρεσία, θέτοντας κοινούς στόχους και γλώσσα.

Οι αρχές της Διακήρυξης

Σε μια μεταβατική φάση ανάμεσα σε μια κοινωνία που δεν υπάρχει πια και σε μία που ακόμα σχεδιάζουμε, ισχύουν οι ακόλουθες δέκα γενικές αρχές:

1. Κεντρική εκπαίδευση και κατάρτιση, είτε είναι επίσημη είτε ανεπίσημη, αντιλαμβανόμενη ως μια σχέση που μετατρέπει και ενώνει αυτούς που διδάσκουν και αυτούς που μαθαίνουν, σε κάθε μέρος και χρόνο της ζωής.
2. Φιλοξενία, αντιλαμβανόμενη ως η αναγνώριση της κοινής ανθρωπίνης ιδιότητας του κάθε άλλου προσώπου και των αναγκών και φιλοδοξιών του/της, χωρίς διάκριση
3. Αλληλεγγύη, της οποίας σκοπός είναι η ενίσχυση της ανταλλαγής, της αμοιβαιότητας και της αμοιβαίας αυτοβοήθειας
4. Προστασία των πιο αδύναμων, αντιλαμβανόμενη ως η ικανότητα να βλέπουμε τον κόσμο πάντα από την πλευρά των πιο εύθραυστων, και να τους προσφέρουμε πρώτα προστασία και έπειτα δρόμους αυτονομίας.
5. Πεποίθηση σε ένα κοινό μέλλον, που έχει σκοπό ως συνειδητή επιλογή να συμπεριλαμβάνει μετανάστες, αρχίζοντας από νέους ανθρώπους και γυναίκες, πρώτης ή δεύτερης γενιάς, στο σχεδιασμό μιας κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς, ως το αποτέλεσμα της συνάντησης και *επιμειξίας* μεταξύ διαφορετικών ιστοριών, πολιτισμών και ερμηνειών του κόσμου
6. Λογοδοσία των θεσμικών οργάνων και του Τρίτου Τομέα, ως εργαλείο διαφάνειας και ασφάλειας για όλους τους πολίτες και τους συνδέσμους τους.
7. Δικτύωση για την ενδυνάμωση της συνεργασίας και την τόνωση της δημιουργικής συνεργασίας και της κοινωνικής καινοτομίας
8. Προσέγγιση με αποδεικτικά στοιχεία, αντιλαμβανόμενη ως μια συνεχής τάση προς την επιστημονική ανάλυση της αλλαγής, βασισμένη σε ποσοτικά, ποιοτικά και

ανάμεικτα εργαλεία και μεθόδους για να ξεπεραστούν αντιλήψεις, στερεότυπα και πληροφορίες που συχνά διαστρεβλώνονται και χειραγωγούνται.

9. Κεντρικότητα της αφηγηματικής προσέγγισης, αντιλαμβανόμενη ως μια ερευνητική μέθοδος και εργαλείο για διάλογο με σεβασμό για τις «ιστορίες» που κάνουν την «Ιστορία»
10. Περιέργεια και σεβασμός για όλη την ποικιλία της οποίας ο καθένας είναι κομιστής ενάντια στην κουλτούρα του μίσους, της ξενοφοβίας και κάθε πιθανής έκφρασης μισαλλοδοξίας

Σε ποιους απευθύνεται η Διακήρυξη;

Η Διακήρυξη εστιάζει σε ενδιαφερόμενους παραλήπτες των δράσεων που αναπτύσσονται στα Επαρχιακά Κέντρα Εκπαίδευσης και σε όλες τις άλλες περιοχές που αφορούν σε μετανάστες. Οι ομάδες αλληλοεπιδρούν και για κάθε μία οι ακόλουθες απαραίτητες δράσεις προσδιορίζονται παρακάτω:

Αιτούντες διεθνή προστασία (αιτούντες άσυλο) και μετανάστες

Χάρη σε μια επαρκή και προσωποποιημένη εκπαιδευτική διαδικασία, παγιώνουν γνώση, δεξιότητες και συμπεριφορές χρήσιμες για να πραγματοποιήσουν το σχέδιο της ζωής τους μέσω:

- Της αναγνώρισης των επίσημων, μη επίσημων και ανεπίσημων δεξιοτήτων και της υποστήριξης στη δόμηση ενός προσωπικού και επαγγελματικού σχεδίου
- Του αλφαριθμητισμού στη γλώσσα της χώρας υποδοχής
- Της επαγγελματικής εκπαίδευσης για την αγορά εργασίας
- Της καθοδήγησης (π.χ. επιδοτήσεις θέσεων εργασίας και πρακτικής άσκησης)
- Της πρόσβασης στο Πανεπιστήμιο και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση
- Της πολιτικής εκπαίδευσης, για τους νόμους και καθοδήγηση για την τήρηση των κανόνων της χώρας υποδοχής
- Της συνοδείας να γνωρίζουν και να καταλαβαίνουν τα χαρακτηριστικά και τον πολιτισμό της περιοχής υποδοχής
- Της εκπαίδευσης σε δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας, ιδιαίτερα κριτικής σκέψης, αποτελεσματικής και μετασχηματιστικής επικοινωνίας, δημιουργικότητας, ομαδικής εργασίας, για να αναφέρουμε μόνο μερικά
- Της αναγνώρισης της δικής του πολιτιστικής κληρονομιάς, συμπεριλαμβανομένης και της ελευθερίας να ομολογεί τη θρησκεία του ενώ σέβεται όλες τις άλλες

Οι υπογράφωντες της Διακήρυξης, επομένως, προτείνουν να θέσουν σε εφαρμογή ένα ολοκληρωμένο μοντέλο εκπαίδευσης και καθοδήγησης για τη διατήρηση της γνώσης της περιοχής και της αγοράς εργασίας.

Διαχειριστές της αλυσίδας υποδοχής

Κάθε διαχειριστής πρέπει να λάβει κατάλληλη εκπαίδευση και να αναπτύξει δεξιότητες, γνώσεις και συμπεριφορές σύμφωνα με τις εθνικές και Ευρωπαϊκές πολιτικές για να:

- Ακούει, καθοδηγεί, μεσολαβεί και υποστηρίζει μετανάστες με μεθόδους και τεχνικές κατάλληλες σε αυτούς και τις συγκεκριμένες ανάγκες τους (μόνο ως παράδειγμα: ασυνόδετοι ανήλικοι, γυναίκες επιζήσασες βίας ή ενήλικοι με μετατραυματικό στρες)
- Διαχειρίζεται τα διάφορα στάδια της αλυσίδας υποδοχής, σύμφωνα με τις δεξιότητες και τη γνώση του (σύμφωνα με τις ανάγκες στους τομείς της δικαιοσύνης, της ψυχολογίας, της παιδαγωγικής, της υγείας κλπ.)
- Κατανοεί και να συνεργάζεται με ολόκληρο το δίκτυο δημόσιων και ιδιωτικών ιδρυμάτων σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο
- Απολαμβάνει συνεχή εκπαίδευση, προ-υπηρεσία και στο χώρο εργασίας
- Προτείνει, σχεδιάζει και εφαρμόζει καινοτομία υπηρεσιών και σχεδίων, βασισμένα στη δική του εμπειρία και συνεχή εξέλιξη, είτε είναι εσωτερική αυτοαξιολόγηση είτε αξιολόγηση των επιπτώσεων, βασισμένες σε κοινούς και επικυρωμένους δείκτες
- Συνεργάζεται με καθηγητές των Επαρχιακών Κέντρων Εκπαίδευσης Ενηλίκων που είναι δίκτυα δημόσιων σχολείων και υπηρεσιών που προορίζονται ως σημείο εκκίνησης και άφιξης της διαδικασίας κατάρτισης κάθε αιτούντος άσυλο
- Σχεδιάζει και να καλλιεργεί δημιουργικές ευκαιρίες για πληροφόρηση, διαπολιτισμικό διάλογο και ενεργοποίηση για το κοινό καλό ανάμεσα στις τοπικές αυτόχθονες κοινότητες και τις κοινότητες των μεταναστών
- Επικοινωνεί σωστά με τις κοινότητες των μεταναστών λαμβάνοντας υπόψη τη διαπολιτισμική διάσταση
- Γνωρίζει βασικά στοιχεία της ιστορίας και της πολιτιστικής κληρονομιάς των χωρών προέλευσης των μεταναστών
- Επικοινωνεί και να διαδώσει το έργο τους, μεταξύ άλλων και μέσω των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ), για να κάνουν την πληροφορία και τις πρωτοβουλίες προσβάσιμες σε όλους.

Οι υπογράφωντες της Διακήρυξης επομένως προτείνουν να αναγνωριστεί μια νέα επαγγελματική μορφή, η επονομαζόμενη «διαχειριστής της αλυσίδας υποδοχής μεταναστών», με εκπαίδευση να ενεργεί όπως υποδεικνύεται στα επίπεδα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (European Qualification Framework EQF) από το 5 έως το 8.

Τοπικές κοινότητες εκπαίδευσης

Είναι οι πρωταγωνιστές της αλλαγής και αντιπροσωπεύουν την εκπαιδευτική κοινότητα που υποδέχεται και συμπεριλαμβάνει μετανάστες. Θα πρέπει να ενεργοποιούνται σε συνεργασία με τα Ιδρύματα, το δίκτυο υπηρεσιών και το Τρίτο Τομέα και να συνεισφέρουν στο κτίσιμο μιας περιοχής που να ταιριάζει στον καθένα, με κοινωνικό και παραγωγικό χαρακτήρα που παράγει ένταξη, εργασία και ευεξία.

Επομένως είναι σημαντικό να παρακινούμε την ακόλουθη μη επίσημη και ανεπίσημη εκπαιδευτική διαδικασία:

- Να δημιουργούμε ευκαιρίες για ανταλλαγή και συμμετοχή που καλλιεργούν την αμοιβαία γνώση, το διάλογο και το ξεπέραςμα των προκαταλήψεων, του φόβου και του μίσους
- Να ανοίγουμε πόρτες, ή να τις κάνουμε διαφανείς, τόπων και χώρων για εκπαίδευση των αιτούντων άσυλο. Τα Επαρχιακά Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων (CPIA) με διαρθρωμένο και καλά καθορισμένο προσωπικό πρέπει να αναγνωρίζονται και να γίνονται ορατά στον τοπικό πληθυσμό, ως το δημόσια σχολεία που είναι υπεύθυνα για την εκπαίδευση ΟΛΩΝ των ενηλίκων, χωρίς διάκριση
- Να εμπλέκουμε πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια σχολεία, πανεπιστήμια και επαγγελματικά εκπαιδευτικά ιδρύματα μέσω της έρευνας για να κτίσουν έναν πολιτισμό αντίληψης, απόδειξης και γνώσης (επίσης μέσω μετατροπής της σχολικής εργασίας, για παράδειγμα)
- Να κτίζουμε επαγγελματικά εκπαιδευτικά προγράμματα, σε συνεργασία με τοπικές αρχές, ιδιωτικές εταιρείες και σχολεία, που να λαμβάνουν υπόψη την τοπική πολιτιστική κληρονομιά, βιοτεχνία και επάγγελμα κάθε περιοχής
- Να εμπλέκουμε εμπορικούς συνδέσμους στο σχεδιασμό της επαγγελματικής εκπαίδευσης και να ξεκινήσουμε εκστρατείες ευαισθητοποίησης για εταιρείες
- Να ενεργοποιούμε την κοινότητα των καλλιτεχνών, των διανοουμένων, των αθλητών, των μορφών της επιχείρησης του θεάματος και άλλων εξαιρετων προσωπικοτήτων της ανθρώπινης δημιουργικότητας να ενδυναμώσουν το διάλογο και το ενδιαφέρον προς τους εισερχόμενους νέους πολίτες
- Να διοργανώνουμε ευχάριστα και πολιτιστικά δρώμενα σε γειτονιές και μικρές πόλεις – συμπεριλαμβανομένων και των προαστίων των μεγάλων αστικών περιοχών και των αγροτικών περιοχών – τα οποία, ξεκινώντας από τη βελτίωση της καθημερινότητας και των κοινών απόψεων όλων των πολιτισμών, να προωθούν την αμοιβαία αντίληψη και το σεβασμό.
- Να συνδεόμαστε με τοπικά και εθνικά δίκτυα για να προωθήσουμε τα δικαιώματα της παγκόσμιας ιθαγένειας (ιδιότητας του πολίτη)

Οι υπογράφωντες τη Διακήρυξη επομένως προτείνουν και σε δημόσια και σε ιδιωτικά όργανα να λάβουν όλα τα συγκεκριμένα και απαραίτητα μέτρα για την υλοποίηση και την αξιολόγηση των επιπτώσεων των προτεινόμενων δραστηριοτήτων.